

Sygn. akt IV CO 168/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 listopada 2017 r.,
na skutek przedstawienia przez Sąd Rejonowy w G.
akt sygn. VI GCo [...],
z postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2017 r.,
w celu oznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy
z wniosku S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
przy uczestnictwie M. K.-G. i J. A. K.
o zawezwanie do próby ugodowej,

oznacza Sąd Rejonowy w G. do rozpoznania sprawy.

UZASADNIENIE

Treść art. 185 § 1 k.p.c. wskazuje, że miejscowa i rzeczowa właściwość sądu w sprawach o zawezwanie do próby ugodowej została uregulowana w sposób zupełny i wyczerpujący, nieprzewidujący jakichkolwiek odstępstw. Ustawodawca jednoznacznie przywiązał te sprawy do sądu rejonowego, niezależnie od ich wagi oraz innych przesłanek decydujących o rzeczowej właściwości sądu (por. np. art. 17 k.p.c.). Wyraźnie i jednoznacznie ograniczył także kryteria właściwości miejscowej, stwierdzając, że określają ją przesłanki sądu „ogólnie właściwego dla przeciwnika”. Oznacza to - co potwierdza piśmiennictwo - że ustawodawca odwołał się do art. 27 - 30 k.p.c., ulokowanych w oddziale 1 „Właściwość ogólna”, określających właściwość miejscową sądu według zasady *actor sequitur forum rei*, a więc według miejsca zamieszkania lub siedziby „przeciwnika” (za postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2015 r., III CO 37/15, OSNC 2015, nr 12, poz. 150).

Należy więc, z punktu widzenia właściwości miejscowej sądu odróżnić sprawę o zawezwanie do próby ugodowej, która jest postępowaniem pomocniczym, od postanowienia rozpoznawczego (głównego) służącego do rozstrzygnięcia powstałego między stronami sporu orzeczeniem sądu. Powstały pomiędzy stronami spór, gdyby był przedmiotem procesu należałoby rozpoznać przy zastosowaniu 5 pkt 3 rozporządzenia Rady UE nr 44/2001 z 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. UE. L 2001.12.1.), który obejmuje także sprawy z powództw o zaniechanie działań mogących skutkować wyrządzeniem szkody.

Na jego podstawie sąd może oceniać roszczenie przedstawione w powództwie tylko w zakresie, w jakim jego podstawę stanowi czyn niedozwolony lub czyn do niego podobny; nie może natomiast rozstrzygać o tym roszczeniu w zakresie, w jakim jego podstawę mogłaby stanowić inna okoliczność (np. umowa). Autonomiczne rozumienie użytych w art. 5 pkt 3 tego rozporządzenia pojęć „czyn niedozwolony”, „czyn podobny do czynu niedozwolonego”, „roszczenia wynikające z takich czynów” uzasadnia objęcie zakresem tej regulacji odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

wobec niezaspokojonych wierzycieli tej spółki i wynikających z niej roszczeń, które znajdują podstawę w art. 299 k.s.h. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2011 r., II CSK 51/11, OSNC - ZD 2012, nr D, poz. 82). W literaturze wyrażono pogląd, że art. 5 pkt 3 rozporządzenia nie tylko określa jurysdykcję krajową, ale także właściwość miejscową sądu.

Z jego wykładni jednak wprost wynika, że obejmuje on tylko sprawy rozpoznawane w postępowaniu rozpoznawczym, a nie pojednawczym. Istnienie w sprawie jurysdykcji krajowej powinno być przedmiotem oceny sądu właściwego, choćby był to sąd oznaczony przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 45 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2013 r., III SO 5/13, OSNP 2014, nr 6, poz. 94 i z dnia 14 października 2011 r., I CO 49/11, OSNC - ZD 2012, nr D, poz. 89) i dotyczy to także sprawy o zawezwanie do próby ugodowej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r., III CZP 3/14, OSNC 2015, nr 2, poz. 16).

W tym stanie rzeczy, skoro właściwość określona w art. 185 § 1 k.p.c. ma charakter właściwości wyłącznej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r., III CZP 60/15, OSNC 2016, nr 11, poz. 126), a w sprawie nie można było ustalić właściwości na podstawie art. 27 w zw. z art. 28 k.p.c., tj. nie jest znane, ani miejsce zamieszkania, ani miejsce pobytu przeciwników wnioskodawcy w Polsce, to zachodziły podstawy do zastosowania art. 45 w zw. z 13 § 2 k.p.c.

aw

aj